

Marine Stewardship Council

MSC:n jäljitettävyyssstandardi: kuluttajamyöntiversio (Consumer-Facing Organisation, CFO)

Versio 1.0, 20. helmikuuta 2015

Tietoa Marine Stewardship Councilista

Marine Stewardship Council (MSC) on kansainvälinen organisaatio, joka asettaa standardit kestäväälle kalastukselle ja toimitusketjun jäljitettävyydelle (“Chain of Custody”).

Visio

MSC:n visiona on varmistaa maailman valtamerien ja vesistöjen hyvinvointi sekä turvata kalan ja äyriäisten tuotanto myös tulevia sukupolvia varten.

Tehtävä

MSC:n ympäristömerkintä- ja kalastuksen sertifiointiohjelmat edistävät maailman valtamerien ja vesistöjen hyvinvointia huomioimalla ja palkitsemalla kestävä kalastuksen käytäntöjä ja vaikuttamalla kuluttajien valintoihin. MSC pyrkii yhdessä kumppaneidensa kanssa saattamaan maailman kala- ja äyriäismarkkinat kestäväälle pohjalle.

Tekijänoikeudet

Kuluttajamyyntiä harjoittaville organisaatioille tarkoitettu Marine Stewardship Councilin jäljitettävyyssstandardi ja sen sisältö on suojattu Marine Stewardship Councilin tekijänoikeuksilla – © “Marine Stewardship Council” 2015. Kaikki oikeudet pidätetään.

Standardin virallinen kieli on englanti. Voimassa oleva, ensisijaisesti sovellettava versio on saatavilla MSC verkkosivustolla osoitteessa www.msc.org. Jos jäljennöksissä, versioissa tai käännöksissä esiintyy ristiriitaisuuksia, noudatetaan aina voimassa olevaa englanninkielistä versiota.

MSC kieltää sisällön osan tai koko sisällön kaikenlaisen muuttamisen.

Marine Stewardship Council
Marine House
1 Snow Hill
London EC1A 2DH
Royaume-Uni
Puhelin: + 44 (0)20 7246 8900
Faksi: + 44 (0)20 7246 8901
Sähköposti: standards@msc.org

Sisällysluettelo

Johdanto	4
A. Vastuu standardista	4
B. Tietoa tästä asiakirjasta	4
C. Yleistä	4
D. Toimitusketjun sertifiointi ja eri vaihtoehdot	4
E. Jäljitettävyyssstandardin kelpoisuusvaatimukset: kuluttajamyyntiversio (Consumer-Facing Organisation, CFO)	5
F. Voimaatulopäivä	6
G. Tarkistuspäivä	6
H. Normatiiviset asiakirjat	6
Jäljitettävyyssstandardi: kuluttajamyyntiversio (Consumer-Facing Organisation, CFO)	7
Periaate 1 Sertifioidut tuotteet ostetaan sertifioiduilta toimittajilta	7
Periaate 2 Sertifioidut tuotteet ovat tunnistettavissa	8
Periaate 3 Sertifioidut tuotteet pidetään erillään muista tuotteista	9
Periaate 4 Sertifioidut tuotteet ovat jäljitettävissä ja määrät kirjataan ylös	10
Periaate 5 Organisaatiolla on hallintajärjestelmä	12
5.1 Hallinta ja toimipisteiden valvonta	12
5.2 Koulutus	14
5.3 Muutoksista ilmoittaminen	14
5.4 Alihankkijat	15
5.5 Vaatimusten vastainen tuote	16
5.6 Pyynnöt, jotka liittyvät todisteisiin jäljitettävyydestä ja toimitusketjusta	17

Johdanto

A. Vastuu standardista

Tästä standardista vastaa Marine Stewardship Council. Lukijoita pyydetään varmistamaan, että heillä on käytössään standardin (ja muiden siihen liittyvien asiakirjojen) viimeisin versio. Voimassa oleva, ensisijaisesti sovellettava standardin versio on saatavilla MSC:n verkkosivustolta osoitteesta www.msc.org.

Versioiden julkaisutiedot

Version nro	Päivämäärä	Kuvaus muutoksista
1.0	20. helmikuuta 2015	Ensimmäinen julkaisu.

B. Tietoa tästä asiakirjasta

Tämä asiakirja sisältää pakolliset vaatimukset kuluttajamyynäntiä harjoittaville organisaatioille (Consumer-Facing Organisation, CFO), jotka hakevat toimitusketjulle MSC:n jäljitettävyyssstandardin (Chain of Custody, CoC) sertifiointia. Jotta standardin vaatimuksia olisi helpompi tulkita ja noudattaa, avuksi on laadittu ohjeita. Ohjeiden noudattaminen ei kuitenkaan ole pakollista.

C. Yleistä

Toimitusketjun sertifiointi

Toimitusketjun sertifiointi takaa, että MSC-ympäristömerkillä tai tavaramerkeillä merkityt tuotteet ovat peräisin sertifioidusta kalastusyrityksestä ja niiden koko toimitusketju on jäljitettävissä aina sertifioituun alkulähteeseen saakka.

Riippumattomat akkreditoitiedut sertifiointilaitokset tarkastavat yritykset, jotka hakevat MSC:n jäljitettävyyssstandardin sertifiointia. Yrityksille tehdään säännöllisesti myös seurantatarkastuksia, kun sertifiointi on voimassa (voimassaoloaika on 3 vuotta).

MSC:n jäljitettävyyssstandardin käyttö muissa standardeja laativissa organisaatioissa

MSC:n jäljitettävyyssstandardia käyttävät myös tietyt, tarkkaan valitut organisaatiot, joilla on omia sertifiointiohjelmia. Standardin julkaisuhetkellä Aquaculture Stewardship Council (ASC) on päättänyt soveltaa MSC:n jäljitettävyyssstandardia kaikkiin sertifiointeihin kala- ja äyriäistuotteisiin, jotka ovat peräisin ASC-sertifioiduista kalaviljelylaitoksista.

Toimitusketjuun kuuluvat yritykset voivatkin käsitellä sekä MSC-sertifioituja että ASC-sertifioituja kala- ja äyriäistuotteita, kun niille on tehty yksi yhteinen jäljitettävyyssstandardi. Jäljitettävyyssertifikaatit myönnetään kuitenkin erikseen, ja kummallakin standardilla on omat erilliset tavaramerkinsä. Jos myös muut sertifiointiohjelmat päättävät jatkossa käyttää MSC:n jäljitettävyyssstandardia, tästä ilmoitetaan **MSC:n verkkosivustolla**.

D. Toimitusketjun sertifiointi ja eri vaihtoehdot

Mikä tahansa organisaatio, joka käy kauppa tai käsittelee sertifioidusta kalastusyrityksestä tai kalaviljelylaitoksesta saatuja tuotteita, voi hankkia jäljitettävyyssstandardin (Chain of Custody, CoC) sertifiointia. CoC-sertifiointia edellytetään jokaiselta toimitusketjun organisaatiolta, joka lain mukaan omistaa sertifioidut tuotteet ja haluaa ilmoittaa tuotteessa sertifioidun tuottajan. Tätä vaatimusta sovelletaan toimitusketjun kaikkiin organisaatioihin siihen asti, että tuotteet pakataan käyttövalmiisiin suljettuihin pakkauksiin.

MSC on laatinut jäljitettävyyssstandardista perusversion (Default) ja kaksi muuta vaihtoehtoa: yhden version ryhmiin kuuluville organisaatioille (Group) ja yhden version kuluttajamyynäntiin keskittyville organisaatioille (Consumer-Facing Organisation, CFO). Lisätietoa eri versioiden ehdoista on saatavilla **MSC:n jäljitettävyyssstandardin sertifiointivaatimuksista** (kohta 6.2) ja standardiasiakirjojen johdannoista.

Jäljitettävyyssstandardi: perusversio (Default)

Standardia sovelletaan organisaatioihin, joiden tietyssä toimipisteessä (fyysisessä sijaintipaikassa) käsitellään sertifioituja tuotteita tai käydään niillä kauppa. Jäljitettävyyssstandardin perusversiota sovelletaan myös organisaatioihin, joissa sertifioituja tuotteita käsitellään useissa eri toimipisteissä. Jokainen toimipiste tarkastetaan ja arvioidaan erikseen jäljitettävyyssstandardin perusteella. Tässä tapauksessa myönnetään yksi sertifikaatti ja CoC-koodi. Sertifikaattia kutsutaan usean toimipisteen sertifikaatiksi. Jäljitettävyyssstandardin perusversion sertifiointin voisi saada esimerkiksi kaupan alan yritys, jolla on vain yksi toimipiste, tai jalostaja, joka harjoittaa toimintaa useissa

Johdanto *jatkuu*

tuotantolaitoksissa.

Standardin joitain ehtoja (esim. ostaminen sertifioiduilta toimittajilta) ei välttämättä sovelleta, jos organisaatio on kalanviljelylaitos tai kalastusyritys.

Jäljitettävyyssstandardi: ryhmäversio (Group)

Jäljitettävyyssstandardin ryhmäversiota sovelletaan organisaatioihin, jotka käsittelevät sertifioituja tuotteita useissa toimipisteissä, joita sertifiointilaitos ei tarkasta erikseen. Tämä voi olla usean toimipisteen sertifikaattia (Multi-site CoC Certification) tehokkaampi ratkaisu, jos organisaatiolla on monta toimipistettä tai eri organisaatiot muodostavat yhdessä ryhmittymiä. Organisaatio valitsee päätoimipaikan, joka määrää ja toteuttaa sisäisiä tarkastuksia sekä varmistaa, että jokainen toimipiste vastaa CoC-standardia. Sertifiointilaitos tarkastaa päätoimipaikan ja muutamia toimipisteitä. Kaikkia toimipisteitä ei kuitenkaan tarkasteta. Koko ryhmä saa yhden yhteisen CoC-koodin ja sertifikaatin. Jäljitettävyyssstandardin ryhmäversion sertifiointiin voisi saada esimerkiksi suuri tukkumyyjä, jolla on useita kymmeniä varastoja, tai ravintolaketju (joka ei halua kuluttajamyyntiversiön sertifiointia).

Standardin joitain ehtoja (esim. ostaminen sertifioiduilta toimittajilta) ei välttämättä sovelleta, jos organisaatio on kalanviljelylaitos tai kalastusyritys.

Jäljitettävyyssstandardi: kuluttajamyyntiversio (Consumer-Facing Organisation, CFO)

Jäljitettävyyssstandardin kuluttajamyyntiversiota sovelletaan organisaatioihin, jotka tarjoavat tai myyvät MSC-merkittyjä kala- ja äyriäistuotteita loppukuluttajille (vähittäismyynti tai ateriapalvelut) ja täyttävät tietyt muut kelpoisuusvaatimukset. Kuluttajamyyntiä harjoittavalla organisaatiolla voi olla yksi tai useampi toimipiste. Kaikki organisaation hallinnassa olevat toimipisteet, jotka käsittelevät sertifioituja tuotteita tai käyvät niillä kauppaa, saavat yhden yhteisen CoC-koodin. Kuten ryhmäversion kohdalla, sertifiointilaitos tarkastaa muutamia toimipisteitä sertifiointia varten. Esimerkkejä kuluttajamyyntiä harjoittavista organisaatioista ovat ravintolat, ravintolaketjut, kalakauppiat, kalatiskiä pitävät vähittäismyyjät ja ateria- ja ravintolapalvelujen tarjoajat.

E. Jäljitettävyyssstandardin kelpoisuusvaatimukset: kuluttajamyyntiversio (Consumer-Facing Organisation, CFO)

Organisaatioille voidaan antaa jäljitettävyyssstandardin CFO-version sertifiointi vain, jos ne täyttävät kaikki alla olevat vaatimukset:

- Organisaatio myy ja/tai tarjoaa sertifioituja kala- ja äyriäistuotteita ainoastaan tai pääasiassa loppukuluttajille.
- Toimipisteet, jotka jalostavat tai pakkaavat uudelleensertifioituja kala- ja äyriäistuotteita, harjoittavat tätä toimintaa yksinomaan organisaation puolesta.
- Jos organisaatio käyttää jalostuksessa tai uudelleenpakkaamisessa alihankkijoita, näillä organisaatioilla on oma CoC-sertifiointinsa.
- Jos useampi kuin yksi hakijan toimipiste käsittelee sertifioituja kala- ja äyriäistuotteita,
 - kaikkia toimipisteitä valvotaan yhteisellä hallintajärjestelmällä, joka on organisaation päätoimipaikan vastuulla, ja
 - päätoimipaikka omistaa jokaisen toimipisteen tai on antanut niille franchising-luvan tai päätoimipaikalla on tilapäisesti oikeus hallinnoida kaikkia toimipisteitä ja työntekijöitä, jotka käsittelevät sertifioituja kala- ja äyriäistuotteita, ja
 - päätoimipaikka seuraa sertifioidujen kala- ja äyriäistuotteiden ostamista ja varmistaa, että kaikki toimipisteet voivat tilata sertifioituja kala- ja äyriäistuotteita ainoastaan sertifioiduilta toimittajilta.

Huomautus: Jotkut organisaatiot voivat halutessaan soveltaa jäljitettävyyssstandardin perusversiota, ryhmäversiota ja/tai kuluttajamyyntiversiota. Organisaatioiden kannattaa tarkastaa, mitä CoC-standardin versiota (perus-, ryhmä-, kuluttajamyyntiversio) niihin voidaan soveltaa. Tarvittavat tiedot esitetään **jäljitettävyyssstandardin sertifiointivaatimusten** kohdassa 6.2. Tämän

Johdanto *jatkuu*

jälkeen organisaatiot voivat keskustella niille parhaiten sopivasta vaihtoehdosta sertifiointilaitoksensa kanssa.

F. Voimaantulopäivä

Jäljitettävyyssandardin kuluttajamyyntiversion versio 1.0 tulee voimaan 1. syyskuuta 2015. Kaikki jäljitettävyyssandardin kuluttajamyyntiversion tarkastukset täytyy tehdä tämän päivän jälkeen kyseisen version mukaisesti.

G. Tarkistuspäivä

Standardia tarkistetaan seuraavan kerran vuonna 2017. Jäljitettävyyssandardia tarkistetaan standardien laatimista koskevien ISEALin sääntöjen mukaisesti.

MSC ottaa mielellään vastaan kommentteja jäljitettävyyssandardista. Kommentteja voi esittää milloin tahansa, ja kommentit otetaan huomioon seuraavalla tarkistuskerralla. Toimita kommenttisi postitse tai sähköpostitse. Löydät tarvittavat yhteystiedot tästä asiakirjasta.

Lisätietoa MSC:n toimintaperiaatteiden kehittämisestä ja MSC:n standardien laatimisesta on **toimintaperiaatteita käsittelevällä** MSC:n verkkosivustollaja **MSC:n verkkosivustolla**.

H. Normatiiviset asiakirjat

Käsitteet, termit ja ilmaisut määritellään MSC:n ja MSCIn sanastossa (MSC & MSCI Vocabulary).

Periaate 1

Sertifioidut tuotteet ostetaan sertifioiduilta toimittajilta

- 1.1 Organisaatiolla täytyy olla menettely, jolla varmistetaan, että kaikki sertifioidut tuotteet ostetaan sertifioiduilta toimittajilta.

Ohje 1.1

Sertifioiduilla tuotteilla tarkoitetaan kaikkia kala- ja äyriäistuotteita, jotka ovat peräisin sertifioiduista kalastusyrityksestä tai kalanviljelylaitoksista ja jotka ilmoitetaan sertifioiduiksi.

Tuotteisiin eivät kuulu kala- ja äyriäistuotteet, jotka on pakattu käyttövalmiisiin, suljettuihin pakkauksiin (eli suljettuihin pakkauksiin pakatut ja etiketeillä tai merkinnöillä varustetut tuotteet, jotka myydään loppukuluttajille sellaisenaan, esim. yksittäiset tonnikalapurkit). Ilmaisuu "käyttövalmis, suljettuun pakkaukseen pakattu" määritellään tarkemmin **jäljitettävyyssstandardin sertifiointivaatimusten** kohdassa 6.1.

Sertifioitu toimittaja voi olla sertifioitu kalastusyritys tai kalanviljelylaitos taikka toimittaja, jolla on jäljitettävyyssstandardin sertifiointi.

- 1.2 Jos organisaatio käsittelee varsinaisia tuotteita, sen täytyy varmistaa, että vastaanotettavat tuotteet on sertifioitu.

Ohje 1.2

Sertifioitujen tuotteiden mukana toimitettavissa asiakirjoissa täytyy ilmoittaa selvästi, että tuote on sertifioitu. Tiedon voi esittää lähetysluetteloissa, laskuissa tai konossementeissa tai välittää toimittajalta sähköisessä muodossa. Näin tuotteet vastaanottava yritys voi varmasti havaita, jos toimittaja vaihtaa sertifioidut kala- ja äyriäistuotteet sertifioiduiksi kala- ja äyriäistuotteisiin (esimerkiksi jos varastot loppuvat).

Jos toimittaja merkitsee sertifioidut tuotteet asiakirjoihin käyttämällä oman yrityksensä merkintäjärjestelmää (esimerkiksi viivakoodeja tai tuotekoodeja), vastaanottavalle yritykselle täytyy antaa tarvittavat tiedot, jotta se voi tulkita tuotekuvauksia ja varmistaa tuotteiden sertifiointia.

Tuotteiden mukana toimitettavissa asiakirjoissa täytyy ilmoittaa selvästi, että tuotteet ovat sertifioituja. Pelkät fyysiset tuotemerkinnot (esim. koteloon kiinnitetty MSC-merkki) eivät todista sertifiointia.

- 1.3 Jos organisaation varastossa on sertifioituja tuotteita alustavan sertifiointitarkastuksen tekemisen aikaan, organisaation pitää esittää todisteet siitä, että tuotteet on ostettu sertifioidulta toimittajalta ja ne täyttävät tämän standardin tarvittavat vaatimukset. Vasta tämän jälkeen tuotteet voidaan myydä sertifioituina.

Ohje 1.3

Alustavan sertifiointia aikana varastossa olevat sertifioidut tuotteet täytyy voida jäljittää sertifioituun toimittajaan tai kalastusyritykseen/kalanviljelylaitokseen asti **periaatteen 4** mukaisesti. Organisaation täytyy myös todistaa, että kaikki varastossa olevat tuotteet voidaan tunnistaa ja että ne on eroteltu toisistaan **periaatteen 2** ja **periaatteen 3** mukaisesti.

Periaate 2

Sertifioidut tuotteet ovat tunnistettavissa

- 2.1 Sertifioidut tuotteet täytyy ilmoittaa sertifioituiksi ostamisen, vastaanottamisen, säilyttämisen, käsittelyn, merkitsemisen, esittelyn ja tarjoamisen tai myymisen kaikissa vaiheissa.

Ohje 2.1

Tieto sertifioitujen tuotteiden sertifioinnista olisi hyvä esittää sekä itse tuotteessa että jäljitettävyystiedoissa, jotka toimitetaan tuotteen mukana. Tieto sertifioinnista voidaan esittää pakkaukseen, koteloon tai pussiin kiinnitettävällä merkinnällä tai etiketillä.

Organisaatiot voivat merkitä tai identifioida sertifioituja tuotteita eri tavoin. Ne voivat käyttää esimerkiksi akronyymiä ("MSC"), CoC-koodia tai muita yrityksen omia identifiointitapoja.

Jos varsinaisiin tuotteisiin ei voi tai ei ole järkevää tehdä merkintöjä (esim. irtonaiset kalat, joita säilytetään pakastimen tiettyssä osiossa), organisaation täytyy osoittaa, miten tuotteen voi yhdistää oikeisiin jäljitettävyystietoihin tai omaisuusluetteloihin, joissa ilmoitetaan tuotteen sertifioinnista.

- 2.2 Organisaatiolla täytyy olla järjestelmä, jolla varmistetaan, että sertifiointi-ilmoituksen sisältäviä pakkauksia, merkintöjä, ruokalistoja ja muita materiaaleja voi käyttää ainoastaan sertifioituja tuotteita varten.
- 2.3 Organisaatio saa mainostaa tuotteita sertifioituina tai käyttää ympäristömerkkiä, logoa tai muita tavaramerkkejä vain, jos sillä on voimassa oleva lisenssisopimus MSC:n kanssa (ecolabel@msc.org).

Ohje 2.3

Akronyymejä (esim. "MSC" tai "ASC") tai standardin koko nimeä (esim. "Marine Stewardship Council") saa käyttää ilman lisenssisopimusta tuotteissa tai jäljitettävyyssasiakirjoissa, joita ei anneta suoraan loppukuluttajille (esim. käyttö vain tunnistustarkoituksiin).

Ympäristömerkin, logon tai muiden tavaramerkkien muusta käytöstä täytyy tehdä lisenssisopimus MSC:n eli MSC:n lisensointikumppanin kanssa.

Tarkastuksen aikana organisaatiota saatetaan pyytää todistamaan, että sillä on lupa käyttää tavaramerkkejä. Luvan voi todistaa esittämällä voimassa olevan lisenssisopimuksen ja/tai MSC:ltä saadut sähköpostiviestit, joissa lupa annetaan.

Periaate 3

Sertifioidut tuotteet pidetään erillään muista tuotteista

- 3.1 Sertifioituja tuotteita ei saa korvata sertifioimattomilla tuotteilla
- 3.2 Sertifioituja ja sertifioimattomia tuotteita ei saa sekoittaa toisiinsa, jos organisaatio aikoo myydä tuotteita sertifioituina tai tavaramerkeillä. Tämä vaatimus ei koske kohdan **3.2.1** poikkeustapauksia.
 - 3.2.1 Jos sertifioitujen tuotteiden ainesosana on käytetty sertifioimattomia kaloja tai äyriäisiä, organisaation täytyy noudattaa MSC:n sääntöjä, jotka liittyvät sertifioitujen ainesosien prosenttiosuuteen (MSCI Certified Ingredient Percentage Rules). Säännöt ovat saatavilla **MSC:n verkkosivustolla**.

Ohje 3.2.1

Tietyissä erityistapauksissa sertifioitujen tuotteiden ainesosana voi käyttää sertifioimattomia kaloja ja äyriäisiä. Käyttöön kuitenkin liittyy tiettyjä rajoituksia, jotka sisältyvät **MSC:n sääntöihin, jotka liittyvät sertifioitujen ainesosien prosenttiosuuteen**.

- 3.3 Jos tuote on sertifioitu toisessa MSC:n CoC-standardia käyttävässä sertifiointiohjelmassa ja organisaatio haluaa myydä tuotteen sertifioituna, tuotetta ei saa sekoittaa muihin tuotteisiin, paitsi jos
 - 3.3.1 organisaatio on saanut tähän erityisen luvan MSC:ltä tai
 - 3.3.2 sama tuote on sertifioitu useissa, MSC:n CoC-standardia käyttävissä sertifiointiohjelmissä.

Ohjeet 3.3, 3.3.1 ja 3.3.2

Tämä koskee kaikkia muita sertifiointeja, esimerkiksi Aquaculture Stewardship Councilia (ASC), jokaertifioi toimitusketjun jäljitettävyyden MSC:n CoC-standardilla. MSC-sertifioitua kalaa ja ASC-sertifioitua kalaa ei saa sekoittaa toisiinsa toimitusketjun missään vaiheessa, jos kala aiotaan myydä sertifioituna.

Kohta **3.3.1** liittyy organisaatioihin, joilla on MSC:n erityislupa yhdistää MSC- ja ASC-sertifioituja kala- ja äyriäistuotteita loppukuluttajille tarkoitettuihin tuotteisiin, joita myydään kummallakin tavaramerkillä. Uusin luettelo muista MSC:n CoC-standardia käyttävistä ohjelmista on saatavilla **MSC:n verkkosivustolla**.

Periaate 4

Sertifioidut tuotteet ovat jäljitettävissä ja määrät kirjataan ylös

- 4.1 Jokaisen toimipisteen pitää voida osoittaa, että sertifioidut tuotteet ovat jäljitettävissä myynti- tai tarjoiluhetkestä aina sertifioituun toimitukseen asti.

Ohje 4.1

Esimerkiksi ravintolan tai vähittäismyymintapaikan pitää voida osoittaa, että tuotteet, jotka on merkitty sertifioituiksi ruokalistassa tai kalatiskillä, voidaan jäljittää sertifioituun toimitukseen. Osoittamiseen voi käyttää toimittajalta saatua laskua tai lähetysluetteloa tai yrityksen omaa lähetysluetteloa tai kuljetuslomaketta, jonka mukaan tuote on saatu yrityksen omasta jakelukeskuksesta (toimintaa harjoittava toimipiste).

Kuluttajamyyntiä harjoittavan toimipisteen tarkastuksessa yleensä tarkastetaan, että sertifioituina tarjottavat tai sertifioituiksi merkityt tuotteet voidaan jäljittää. Jos sertifioituja tuotteita ei myydä tai tarjota, tarkastaja saattaa jäljittää varastoidun sertifioidun tuotteen sertifioituun toimitukseen asti.

- 4.2 Jos organisaatiolla on monta toimipistettä ja tuotteita kuljetetaan niiden välillä, organisaation täytyy varmistaa jäljitettävyyjärjestelmällä, että sertifioitujen tuotteiden jokaisen käsittelyvaiheen voi jäljittää tuotteiden ostamisesta aina siihen asti, että tuotteet toimitetaan kuluttajamyyntiä harjoittavaan toimipisteeseen.

Ohje 4.2

Jos sertifioituja tuotteita siirretään toimipisteissä tai niiden välillä, jäljitettävyyjärjestelmällä täytyy varmistaa, että tuotteiden jokaisen vaiheen ostamiseen asti voi jäljittää. Tämä tarkoittaa myös esimerkiksi tuotteiden kuljettamista jakelukeskuksesta ravintolaan tai tuotteiden käsittelyä jalostuslaitoksessa.

Sertifiointilaitos voi tarkastuksessa tarkastaa tuotteiden jäljitettävyyden edellisten 18 kuukauden ajalta, jotta vaatimusta varmasti noudatetaan.

- 4.3 Organisaation täytyy kirjata ylös tiedot niiden sertifioitujen kala- ja äyriäistuotteiden määrästä, jotka on ostettu ja vastaanotettu tietyllä aikavälillä.

- 4.3.1 Jos saman (tai samankaltaisen) lajin sertifioituja ja sertifioimattomia tuotteita käsitellään samaan aikaan, organisaation täytyy pitää kirjaa kaikista sertifioimattomista ostoista ja toimituksista, jotka liittyvät näihin samankaltaisiin lajeihin.

Ohjeet 4.3 ja 4.3.1

Vaatus täyttyy, vaikka sertifioitujen tuotteiden myyjiä määriä ei kirjata ylös. Jos organisaatiolla kuitenkin on järjestelmä, jolla se voi täsmäyttää panoksia ja tuotoksia (vertailla sertifioidun kalan vastaanotettuja ja myyjiä kokonaismääriä), riski pisteytetään pienemmäksi. Tämä voi vaikuttaa tarkastuksiin.

Kohdan 4.3.1 tarkoituksena on auttaa sertifiointilaitosta varmistamaan, että ainoastaan sertifioidut tuotteet ilmoitetaan tai merkitään sertifioituiksi. Samankaltaisilla lajeilla tarkoitetaan kaloja ja äyriäisiä, jotka ovat ulkonäöltään samanlaisia. Esimerkkinä ovat erilaiset vaaleiden kalojen fileet.

Periaate 4 jatkuu

Sertifioidut tuotteet ovat jäljitettävissä ja määrät kirjataan ylös

4.4 Jäljitettävyyteen ja määriin liittyvien tietojen täytyy olla täsmällisiä, täydellisiä ja muuttamattomia.

4.4.1 Jos tietoja muutetaan, muutokset täytyy dokumentoida selvästi. Myös muutospäivä ja muutokset tehneen henkilön nimi täytyy ilmoittaa.

Ohje 4.4.1

Jos organisaatio esittää tarkastuksen aikana tai muuhun pyyntöön vastatakseen tietoja tai dokumentteja, jotka poikkeavat aiemmin annetuista tiedoista tai dokumenteista, sertifiointilaitos voi antaa lausunnon siitä, että vaatimuksia ei ole noudatettu. Jos organisaation täytyy muuttaa tietoja (esim. palautetut tilaukset), muutokset täytyy kirjata ylös selvästi.

4.5 Organisaatio saa myydä sertifioituina tuotteina ainoastaan tuotteita, jotka kuuluvat sertifiointin soveltamisalaan.

Ohje 4.5

Vaatimukset, jotka liittyvät soveltamisalan muuttamiseen (uudet lajit, toiminnot tai tuotteet, jotka on sertifioitu muissa MSC:n CoC-standardia käyttävissä sertifiointiohjelmassa), esitetään kohdissa **5.3.1.3**, **5.3.2.1** ja **5.3.2.2**.

Periaate 5

Organisaatiolla on hallintajärjestelmä

5.1 Hallinta ja toimipisteiden valvonta

- 5.1.1 Organisaatiolla täytyy olla hallintajärjestelmä, jolla seurataan tämän standardin kaikkien vaatimusten täyttymistä.

Ohje 5.1.1

Hallintajärjestelmä sisältää järjestelmät, toimintaperiaatteet ja menettelyt, joilla varmistetaan, että organisaatio noudattaa CoC-standardin kuluttajamyyntiversiota. Hallintajärjestelmän dokumentoinnin laajuus vaihtelee organisaation koon, toiminnan tyypin, prosessien haastavuuden ja työntekijöiden pätevyyden mukaan.

Jos toiminta on erittäin vähäistä tai yksinkertaista, kirjallista dokumentointia ei välttämättä edes vaadita, jos toiminnasta vastuussa olevat työntekijät ymmärtävät ja osaavat noudattaa CoC-standardiin liittyviä menettelyjä.

- 5.1.2 Organisaation täytyy nimittää henkilö (MSC-yhteyshenkilö), joka on vastuussa kaikesta yhteydenpidosta sertifiointilaitoksen kanssa ja joka toimittaa CoC-sertifiointiin liittyviä asiakirjoja tai tietoja, jos niitä pyydetään erikseen.

Ohje 5.1.2

MSC-yhteyshenkilö on vastuussa yhteydenpidosta sertifiointilaitoksen kanssa. Yhteyshenkilö myös varmistaa, että organisaatio toimittaa tietoja tai asiakirjoja, jos niitä pyydetään erikseen. Jos yhteyshenkilö vaihtuu, asiasta täytyy ilmoittaa myös sertifiointilaitokselle kohdan **5.3.1.1** mukaisesti.

- 5.1.3 Organisaation täytyy säilyttää vähintään 18 kuukauden ajan kaikki dokumentit, jotka todistavat standardin noudattamisen.

Ohje 5.1.3

CoC-standardin kuluttajamyyntiversioon noudattamisen todistavat dokumentit ovat yleensä esimerkiksi sertifioidujen tuotteiden ostokirjauksia, sisäisiä jäljitettävyyssiakirjoja, kuvauksia yrityksen henkilöstömenettelyistä ja asiakirjoja suoritetuista koulutuksista.

- 5.1.4 Jos organisaatioon kuuluu useita toimipisteitä, jotka käsittelevät sertifioituja kala- ja äyriäistuotteita, organisaation täytyy

- 5.1.4.1 nimittää päätoimipaikka, joka vastaa siitä, että kaikki toimipisteet noudattavat standardia
- 5.1.4.2 laatia menettelyt, joilla varmistetaan, että kaikki sertifioituja kala- ja äyriäistuotteita käsittelevät toimipisteet täyttävät standardin vaatimukset
- 5.1.4.3 pitää toimipisteistä täsmällistä luetteloa, joka sisältää myös jokaisen toimipisteen osoitteen ja yhteystiedot ja jossa eritellään kuluttajamyyntiä ja muuta liiketoimintaa harjoittavat toimipisteet

Periaate 5 jatkuu

Organisaatiolla on hallintajärjestelmä

Instruction 5.1.4.3

Kuluttajamyyntiä harjoittavalla toimipisteellä tarkoitetaan erillistä fyysistä toimipaikkaa, joka myy tai tarjoaa kala- ja äyriäistuotteita suoraan loppukuluttajalle (esimerkiksi ravintolaa tai ravintola- ja ateriapalveluja tarjoavaa toimipistettä).

Muuta liiketoimintaa harjoittavalla toimipisteellä tarkoitetaan toimipistettä, joka osallistuu sertifoitujen tuotteiden jalostamiseen, säilyttämiseen, jakeluun, pakkaamiseen tai uudelleenpakkaamiseen.

CoC-standardin kuluttajamyyntiversioiden sertifoinnin saanut asiakas voi sisällyttää CoC-sertifikaattiin sekä kuluttajamyyntiä että muuta liiketoimintaa harjoittavia toimipisteitä. Joissain tapauksissa toimipiste saatetaan määritellä sekä kuluttajamyyntiä että muuta liiketoimintaa harjoittavaksi toimipisteeksi (esim. supermarketti, jossa on pieni varasto pakastettujen tuotteiden säilyttämistä varten).

- 5.1.4.4 laatia ajan tasalla oleva, täydellinen luettelo toimipisteistä 5 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun MSC tai sertifointilaitos kirjallisesti pyytää luettelo
- 5.1.4.5 ilmoittaa sertifointilaitokselle etukäteen kirjallisesti siitä, jos toimipisteiden määrä kasvaa yli 50 prosentilla verrattuna edellisen tarkastuksen määrään

Ohje 5.1.4.5

Jos organisaatiolla on esimerkiksi 100 toimipistettä, organisaation ei tarvitse ottaa sertifointilaitokseen yhteyttä, jos organisaatio perustaa enintään 50 uutta toimipistettä tarkastusten välillä. Jos organisaatio perustaa tarkastuksen jälkeen yli 50 uutta toimipistettä, asiasta täytyy ilmoittaa kirjallisesti sertifointilaitokselle. Tässä tapauksessa sertifointilaitos voi halutessaan tehdä täydentäviä tarkastuksia.

- 5.1.4.6 kehittää prosessi, jolla varmistetaan, että toimipiste, joka ei enää myy tai tarjoa sertifoituja kala- tai äyriäistuotteita, ei voi enää käyttää ympäristömerkkiä, logoa tai muita tavaramerkkejä.

Ohje 5.1.4.6

Kohdan 5.1.4.6 tarkoituksena on varmistaa, että toimipisteet eivät voi jatkaa ympäristömerkin, logon tai muiden tavaramerkkien käyttöä sertifoimattomissa tuotteissa. Esimerkkinä on tilanne, jossa tietty ravintola ei enää ota vastaan MSC- tai ASC-sertifoituja kala- ja äyriäistuotteita.

Jos organisaatio on tehnyt sopimuksen ravintola- ja ateriapalvelujen tarjoamisesta ja jokin organisaation toimipisteistä suljetaan, organisaation täytyy varmistaa, että MSC- ja ASC-materiaalit poistetaan toimipisteestä ennen kuin toinen ravintola- ja ateriapalveluja tarjoava yritys siirtyy toimitiloihin.

Periaate 5 jatkuu

Organisaatiolla on hallintajärjestelmä

5.2 Koulutus

- 5.2.1 Organisaation täytyy varmistaa, että vastuuhenkilöstöllä on tarvittava pätevyys, jotta se voi varmistaa standardin noudattamisen.

Ohje 5.2.1

Vastuuhenkilöstöllä tarkoitetaan organisaatioon kuuluvia henkilöitä, jotka tekevät MSC:n CoC-standardiin liittyviä päätöksiä tai suorittavat standardiin liittyviä menettelyjä. Tällaiseen henkilöstöön kuuluvat esimerkiksi työntekijät, jotka työskentelevät hankintaosastolla tai tekevät tuotteille vastaanottotarkastuksia, sekä kaikki henkilöt, joiden täytyy työssään tunnistaa, merkitä tai valita sertifioituja tuotteita.

On tärkeää, että henkilöstölle järjestetään säännöllisesti koulutusta. Tällä taataan, että henkilöstö varmistaa CoC-standardin noudattamisen sisäisten menettelyjen avulla. Kuluttajamyyntiin liittyviä vaatimuksia voi käsitellä muissa koulutusohjelmissa, jos se on käytännössä mahdollista. Sertifiointilaitos haastattelee tarkastusten aikana henkilöstöä ja arvioi heidän pätevyyttään ja tietämystään CoC-standardista.

- 5.2.2 Organisaation täytyy järjestää vastuuhenkilöstölle koulutusta

5.2.2.1 ennen alustavaa sertifiointitarkastusta

5.2.2.2 osana uusien työntekijöiden työhönjohdatusta ja

5.2.2.3 vähintään kerran vuodessa sertifioinnin jälkeen.

Ohje 5.2.2

Sertifioinnin jälkeen koulutusta on ehkä tarjottava useammin kuin kerran vuodessa, jotta henkilöstö pysyy riittävän pätevänä. Tämä koskee esimerkiksi organisaatioita, joissa henkilökunnan vaihtuvuus on suurta. Jos organisaatio on sertifioitu, mutta ympäristömerkkiä tai logoa käytetään vasta usean kuukauden päästä, henkilöstölle olisi hyvä järjestää ylimääräistä koulutusta juuri ennen kuin ympäristömerkkiä tai logoa aletaan käyttää ruokalistoissa tai tuotteessa.

- 5.2.3 Organisaation täytyy pitää kirjaa siitä, että koulutusta on tarjottu kohdan **5.2.2** mukaisesti.

5.3 Muutoksista ilmoittaminen

- 5.3.1 Organisaation täytyy ilmoittaa sertifiointilaitokselle seuraavista muutoksista kirjallisesti tai sähköpostitse 10 päivän kuluessa muutoksista:

5.3.1.1 Organisaatio nimittää uuden, kohdassa **5.1.2** mainitun MSC-yhteyshenkilön.

5.3.1.2 Sertifioituja tuotteita saadaan uudelta sertifioidulta toimittajalta.

5.3.1.3 Organisaatio vastaanottaa uusia sertifioituja lajeja.

Periaate 5 jatkuu

Organisaatiolla on hallintajärjestelmä

Ohje 5.3.1

Sertifiointilaitokselle täytyy toimittaa ilmoitus sähköpostitse tai kirjallisesti 10 päivän kuluessa siitä, kun uusia sertifioituja lajeja vastaanotetaan tai uusi toimittaja toimittaa ensimmäisen kerran sertifioituja tuotteita.

5.3.2 Organisaation täytyy saada sertifiointilaitokselta kirjallinen hyväksyntä ennen kuin se tekee seuraavia muutoksia:

5.3.2.1 Organisaatio käynnistää uutta, sertifioituihin tuotteisiin liittyvää toimintaa, joka ei vielä kuulu sertifiointin soveltamisalaan.

Ohje 5.3.2.1

Uusi toiminta voi olla esimerkiksi jälleenmyyntiä kuluttajille, uudelleenpakkaamista tai säilyttämistä. Kattava luettelo toimista on **MSC:n jäljitettävyyssstandardin sertifiointivaatimusten** taulukossa 5.

5.3.2.2 Organisaatio soveltaa CoC-sertifiointia myydäkseen ja käsitelläkseen tuotteita, jotka on sertifioitu MSC:n CoC-standardia käyttävissä erilaisissa sertifiointiohjelmassa.

Ohje 5.3.2.2

Jos esimerkiksi voimassa oleva CoC-sertifiointi kattaa ainoastaan MSC-sertifioidut tuotteet, organisaation täytyy saada sertifiointilaitokselta hyväksyntä ennen kuin se voi myydä ASC-sertifioituja tuotteita sertifioituina.

5.3.2.3 Organisaatio käyttää uutta alihankkijaa, joka jalostaa tai pakkaa/ uudelleenpakkaa sertifioituja tuotteita alihankintasopimuksen mukaisesti.

Ohje 5.3.2.3

Jos organisaatio haluaa käyttää uutta säilyttämisestä vastaavaa alihankkijaa, tieto uudesta alihankkijasta täytyy lisätä kohdassa **5.4.2** mainittuun alihankkijarekisteriin. Asiasta voi kuitenkin ilmoittaa sertifiointilaitokselle vasta seuraavan tarkastuksen yhteydessä (etukäteishyväksyntää ei tarvita).

5.4 Alihankkijat

5.4.1 Organisaation pitää voida osoittaa, että kaikki sertifioituja tuotteita käsittelevät alihankkijat noudattavat tämän standardin tarvittavia vaatimuksia.

5.4.2 Organisaation täytyy pitää ajantasaista rekisteriä kaikkien sertifioituja tuotteita käsittelevien alihankkijoiden nimistä ja osoitteista. Vaatimus ei kuitenkaan koske kuljetusyriksiä.

5.4.3 Organisaatio saa käyttää sertifioituja tuotteita jalostavia tai uudelleenpakkaavia alihankkijoita vain, jos käytettävällä alihankkijalla on CoC-sertifiointi.

5.4.4 Alihankkijan säilytystiloja käytettäessä organisaation pitää voida pyytää alihankkijan säilytystiloilta dokumentit sertifioiduista tuotteista, ja sertifiointilaitoksella täytyy olla

Periaate 5 jatkuu

Organisaatiolla on hallintajärjestelmä

aina mahdollisuus päästä sertifioidujen tuotteiden luo.

Ohje 5.4.4

Säilytyspalveluja tarjoavien alihankkijoiden kanssa ei tarvitse allekirjoittaa erikseen sopimusta, jos organisaatio voi pyytää asiakirjoja (esim. vastaanotto- ja toimitusilmoituksia) alihankkijan säilytystiloilta.

Organisaation täytyy myös järjestää sertifiointilaitokselle pääsy varsinaisten sertifioidujen tuotteiden luo milloin tahansa. Pääsy täytyy järjestää, vaikka tuotteita säilytettäisiin kolmannen osapuolen varastossa, joka ei sijaitse organisaation omassa toimipisteessä. Jos pääsyä säilytyspaikkaan on jostain syystä rajoitettu ja sertifiointilaitos epäilee, että sertifioitu tuote ei vastaa vaatimuksia, sertifioitu tuote täytyy ehkä tuoda pois säilytyspaikasta, jotta sertifiointilaitos voi tarkastaa tuotteen.

5.5 Vaatimusten vastainen tuote

Ohje 5.5

Vaatimusten vastaisella tuotteella tarkoitetaan tuotetta, joka on ilmoitettu sertifioiduksi tai merkitty tavaramerkeillä, mutta jonka hankkimista sertifioidulta toimittajalta ei voida todistaa. Vaatimusten vastaisia tuotteita voivat havaita organisaation omat työntekijät tai toimittaja. Joissain tapauksissa myös sertifiointilaitokselta, MSC:ltä tai muilta osapuolilta saadut tiedot paljastavat tällaiset tuotteet.

Vaatimusten vastaisten tuotteiden menettelyä ei sovelleta, jos toimittajalta on tilattu sertifioituja tuotteita ja tuotteet palautetaan, koska toimittaja on toimittanut sertifioiduttomia tuotteita.

5.5.1 Organisaatiolla täytyy olla menettely, jolla se hallinnoi vaatimusten vastaisia tuotteita. Menettelyn pitää täyttää seuraavat vaatimukset:

- 5.5.1.1 Vaatimusten vastaisen tuotteen myynti sertifioiduna keskeytetään välittömästi siihen asti, että sertifiointilaitos vahvistaa kirjallisesti tuotteen sertifiointin.
- 5.5.1.2 Sertifiointilaitokselle ilmoitetaan vaatimusten vastaisesta tuotteesta 2 päivän kuluessa siitä, kun asia havaitaan, ja sertifiointilaitokselle annetaan kaikki tarvittavat tiedot, joiden avulla se voi varmistaa vaatimusten vastaisen tuotteen alkuperän.
- 5.5.1.3 Tuotteen vaatimusten vastaisuuden syy määritetään ja vaatimusten vastaisuuden toistuminen estetään tarvittaessa.
- 5.5.1.4 Jos ei voida varmistaa, että vaatimusten vastainen tuote on saatu sertifioidulta toimittajalta, tuote merkitään tai pakataan uudelleen niin, että sitä ei voi myydä sertifioiduna tuotteena.

Ohje 5.5.1.4

Jos ei voida varmistaa, että tuote on toimitettu sertifioidusta kalastusyrityksestä tai kalanviljelylaitoksesta, tuotetta ei voi myydä sertifioiduna tuotteena tai tavaramerkeillä merkittynä.

Periaate 5 jatkuu

Organisaatiolla on hallintajärjestelmä

5.6 Pyynnöt, jotka liittyvät todisteisiin jäljitettävyydestä ja toimitusketjusta

5.6.1 Organisaation täytyy aina vastata MSC:n ja sertifiointilaitoksen pyyntöihin, jotka liittyvät sertifioidujen tuotteiden jäljitettävyyssasiakirjoihin tai myynti- ja ostotodistuksiin.

5.6.1.1 Asiakirjat täytyy toimittaa 10 päivän kuluessa siitä, kun niitä pyydetään.

Ohje 5.6.1.1

Taloudelliset tiedot saa poistaa, mutta asiakirjojen muita tietoja ei saa muuttaa. Asiakirjat toimitetaan englannin kielellä, jos MSC sitä pyytää.

Asiakirjojen toimittamiseen voi pyytää MSC:ltä lisäaikaa kirjallisesti. Jos lisäaikaa ei anneta, alkuperäistä 10 päivän määräaikaa täytyy noudattaa. Jos tietoja ei toimiteta MSC:lle määrättyssä ajassa, MSC voi pyytää sertifiointilaitosta ryhtymään toimiin, esimerkiksi antamaan lausunnon siitä, että vaatimuksia ei ole noudatettu.

5.6.2 Organisaation täytyy antaa MSC:n, sertifiointilaitoksen tai akkreditointielimen edustajalle mahdollisuus ottaa näytteitä sertifioiduista tuotteista DNA-testausta tai muuta tuotetestausta varten.

5.6.2.1 Jos tuotetestauksessa havaitaan, että tuote on eri lajia tai peräisin eri pyyntialueelta kuin on ilmoitettu, organisaation täytyy

- a. tutkia, mistä ongelma mahdollisesti johtuu
- b. esittää sertifiointilaitokselle tutkimustulokset, ja jos vaatimukset eivät täyty, esittää myös suunnitelma siitä, miten puutteet korjataan
- c. tehdä yhteistyötä uusien näytteiden ottamisessa ja tutkimusten tekemisessä. tutkia, mistä ongelma mahdollisesti johtuu.

Lisätietoa jäljitettävyysohjelman
muutoksista on osoitteessa
www.msc.org/chainofcustody

Tiedusteluja voi lähettää osoitteeseen:
standards@msc.org